

Pollineringsamarbete lantbruk – biodling, del 1

Projektet provade nya metoder och samarbetsformer mellan biodlare och växtodlare.

Projektägare:	Sveriges Biodlares Riksförbund
Projektledare:	Matias Köping
Kommuner:	Hela området
Dnr:	105
Jnr:	2012 347
Projekttid:	2012-01-18 - 2013-08-31

Beviljade stödmedel:	176 306 kr	Använda stödmedel:	100 971 kr

Totalt använda resurser i projektet:	164 321 kr

”Vi ser en 30-procentig förbättring av lönsamheten p.g.a. försöksverksamhet och utvärderingar. Förutsättningar har skapats för att humlor och bin ska kunna användas i lantbruket, t.ex. kan bisamhällen stå i öppna fält med hjälp av skyddsanordningar som hjälper mot vind och blåst.”

Matias Köping, projektledare

Verksamhet enligt projektplanen

BAKGRUND

Den svenska biodlingen har en inte utnyttjad utvecklingspotential – pollineringsarbete med lantbruket. Lantbruket ser ett stort behov av pollinering på de gårdar som är producenter av fröer, såsom vitklöver, raps och åkerböna. Med fullgod pollinering kan skörden av raps och rybs öka med 15-20 % och professionell fruktodling kan inte bedrivas utan pollinering av honungsbin. Idag ser dock lantbruket att det finns begränsningar i att erhålla tillräckligt med tillgängliga bisamhällen för pollineringsuppdrag.

SYFTE

Syftet med projektet är att pröva nya metoder och samarbetsformer mellan biodlare och växtodlare samt ge ökad förståelse för de frågor som uppstår i sammanhanget.

MÅL

Förstudiens mål är att uppnå följande:

- Kunna ge förslag på optimal utformning av bigården
- Rekrytera fler biodlare och lantbrukare till förstudien
- Föreslå val av växter för att uppnå en god tillväxt av samhällen
- Föreslå vilka åtaganden som behöver regleras mellan biodlare – växtodlare
- Föreslå vilka investeringar som biodlare respektive lantbrukare svarar för
- Föreslå vilken information som ska ges till de olika odlarekategorierna
- Beskriva vilken potential som finns för försörjningsmöjligheter inom leaderområdet

VERKSAMHET

- Starta en första arbetsgrupp i trakten av Ransta
- Informera om förstudien och rekrytera fler biodlare och lantbrukare som deltagare
- Starta fler arbetsgrupper inom leaderområdet
- Installera vågar vid bisamhällen för att mäta förändringar
- Planera för studiebesök – fältvandringar i försöksodlingarna
- Besöka biodlingarna regelbundet och protokollföra utveckling och förändringar i bisamhällena
- Granska och vid behov modifiera det förslag till avtal som kommer att tas fram inom projektet "Pollinatören".
- Samarbeta med Lantmännen, Svensk Raps och Jordbruksverket om odling av pollineringsvänliga växter och om informationsspridning

Sammanfattning av svar i utvärderingen

Uppgiftslämnare: Matias Köping

Leader som metod

Upplever att Leader är en viktig spelare som gör skillnader på områden som annars inte vore möjliga.

Leaders betydelse för projektet

Tror inte att projektet hade blivit av utan Leader, dess finansiering var helt avgörande.

Genomförande

Tycker att projektet lyckades över förväntan.

Innovation

Tycker att projektet blev innovativt, då erfarenheterna har tagits tillvara av både växtodlare och biodlare.

Samverkan och nätverkande

Flera nätverk skapades i projektet; mellan lantbrukare, fröodlingsföretag/-aktörer samt biodlare med ekotjänster.

Ökad affärsmässighet

Pollineringsuppdrag har skapats och efterfrågan har uppstått vilket bidrar till bestyckning av biodling till att tillhandahålla ekosystemtjänster (pollinering).

Långsiktighet

Verksamheten lever kvar och fortsätter. Effekter som kan ses av projektet idag är en större förståelse för binas betydelse, lantbrukets möjligheter samt ändring av odlingsplaner för att främja ekosystemtjänster hållbart.

Framtidsutsikter för projektet

Det närmaste året planeras en fortsatt utveckling av odlingsfönstret för pollinerande bin. På sikt är förhoppningen en ökning av fasta pollineringsbigårdar med 100 % i området.

Spridning

Vetskapen om projektet är mycket stor bland lantbrukare i området. Projektet har funnits med på regionala nyheter och som reportage i Frötidningen. Projektet har själva spridit information genom seminarier inom fröodlarområdet samt föreläsningar för biodlarorganisationer och fältvandringar med lantbrukare.

Attitydförändring

Tycker absolut att projektet har bidragit till en attitydförändring. Upplever en mer positiv syn på ekosystemtjänster.

Försörjningsmöjligheter

Projektet har stärkt existerande aktörer och nya som har tillkommit.

Koppling till andra projekt

Projektet har koppling till projektet Pollinatören.

Leaderprojekt

Kan tänka sig att driva leaderprojekt igen. Menar att nya projekt i denna inriktning är önskvärda för att fortsätta främja utvecklingen inom det geografiska området.

Uppnådda huvudmål och delmål, kvantitativa

Bevarade försörjningsmöjligheter , uttryckta som helårsarbeten	2
Antal personer som fått del av bevarade försörjningsmöjligheter	18
Övriga nystartade affärsverksamheter	3
Antal nya nätverk	3

Nya tjänster:

Pollinerings-tjänster.

Efterlämnade fysiska resurser:

Bildspel. Slutdokumentation.

Uppnådda mål, kvalitativa

Affärsmässighet/ Entreprenörsanda:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	30-procentig förbättring av lönsamheten p.g.a. försöksverksamhet och utvärderingar. Förutsättningar har skapats för att humlor och bin ska kunna användas i lantbruket, t.ex. kan bisamhällen stå i öppna fält med hjälp av skyddsanordningar som hjälper mot vind och blåst. Projektet har fått lantbrukare att inse fördelarna av t.ex. spridning i blomningstid över säsongen av blommande växter.

Bevarande av naturvärden:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	Jordbruksverket har efter påverkan från projektet, gått ut med rekommendationer till lantbrukare att odla blommande kantzoner.

Identitet:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	Stolthet över att ha lyckats förändra syn och arbetssätt hos lantbrukare. Hade projektet inte verifierat saker och ting skulle lantbruket som behöver pollinering inte ha utvecklats i samma grad.